Lietas Nr. C10055115
Lietas arhīva Nr. C-0551-15

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Bauskā, 2015.gada 23.martā

Bauskas rajona tiesa
tiesnese I.Andžāne, izskatījusi rakstveida procesā Bauskā, Zaļā ielā 12, civillietu **/pers. A/** maza apmēra prasībā pret **/pers. B/** par uzturlīdzekļu parāda un uzturlīdzekļu piedziņu,

k o n s t a t ē j a:

2014.gada 08.decembrī tiesā saņemta /pers. A/ (*turpmāk – prasītāja*) maza apmēra prasība pret /pers. B/ (*turpmāk – atbildētājs*) par uzturlīdzekļu parāda un uzturlīdzekļu piedziņu. Prasītāja norādījusi, ka 2012.gada 14.septembrī pušu starpā noslēgta vienošanās par līdzdalību bērna uzturēšanā, kura spēkā stājusies ar 2012.gada 16.oktobri, kad tikusi šķirta laulība. Saskaņā ar vienošanos atbildētājs apņēmies maksāt uzturlīdzekļus par bērnu /pers. C/ 85,37 *euro* (Ls 60) mēnesī līdz katra mēneša 25.datumam, veicot pārskaitījumus uz prasītājas kontu. Atbildētājs nav pārskaitījis uzturlīdzekļus, kuru summa no 2014.gada 26.augusta līdz 2014.gada 25.novembrim sastāda 256,11 eiro, ko apliecina konta izraksts. Atbildētājs nepilda noslēgto vienošanos un uzturlīdzekļus dēla uzturam labprātīgi nemaksā.

Lūgusi piedzīt no atbildētāja uzturlīdzekļu parādu 256,11 *euro* (Ls 420,00) par periodu no 2014.gada 26.augusta līdz 2014.gada 25.novembrim un turpmāk piedzīt no atbildētāja uzturlīdzekļus minimālo uzturlīdzekļu apmērā dēla uzturam.

Prasība pamatota uz Civillikuma 177., 179.pantu.

Prasītāja nav lūgusi uzklausīšanu tiesas sēdē.

Civilprocesa likuma (*turpmāk - CPL*) 56.panta piektajā daļā noteikts, ka *tiesas dokumentus fiziskai personai piegādā pēc tās deklarētās dzīvesvietas adreses, bet gadījumos, kad deklarācijā norādīta papildu adrese, - pēc papildu adreses, ja vien fiziskā persona tiesai nav norādījusi savu adresi, pēc kuras veicama saziņa ar tiesu. Fiziskajai personai ir pienākums būt sasniedzamai tās deklarētajā dzīvesvietas adresē, deklarācijā norādītajā papildu adresē vai šīs personas norādītajā adresē saziņai ar tiesu.*

Atbildētājam par lietas ierosināšanu paziņots uz deklarētās dzīvesvietas adresi, papildus uz prasītājas norādīto adresi, nosūtot prasības pieteikumu, izskaidrojot procesuālās tiesības un pienākumus (43.lietas lapa).

Atbildētājs nav sniedzis rakstveida paskaidrojumu par iesniegto prasību. Nav lūdzis uzklausīšanu sēdē.

CPL 250^{25}.panta pirmajā daļā noteikts, *ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.*

Par lietas izskatīšanas datumu rakstveida procesā pusēm paziņots, nosūtot paziņojumus 2015.gada 24.februārī. Paziņojums prasītājai nosūtīts uz prasības pieteikumā norādīto dzīves vietas adresi. Atbildētājam paziņojums nosūtīts uz deklarētās dzīvesvietas adresi un papildus uz prasītājas norādīto adresi.

Tiesa atzina, ka par procesu pusēm ir paziņots CPL noteiktā kārtībā un ņemot vērā, ka puses nav lūgušas uzklausīšanu sēdē, lietu iespējams izskatīt rakstveida procesā.

Puses nav pieteikušas noraidījumu tiesnesei.

Pārbaudījusi un novērtējusi rakstveida pierādījumus, tiesa atzina sekojošo.

Ar lietas materiāliem pievienoto dzimšanas apliecības kopiju (9.lietas lapa) pierādīts, ka /datums/dzimis /pers. C/, kura vecāki ir /pers. B/ un /pers. F/, vēlāk pēc laulībām /pers.A/ (10.lietas lapa).

Civillikuma (*turpmāk - CL*) 177.pantā noteikts, ka *līdz pilngadības sasniegšanai [219.p.] bērns ir vecāku aizgādībā.*

CL 179.pantā noteikts, ka *vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.*

Ar 2012.gada 14.septembrī noslēgto Vienošanos par līdzdalību bērna uzturēšanā, apstiprinās, ka Vienošanās 2.punktā puses - prasītāja un atbildētājs, vienojušies, ka dēla /pers. C/ ikdienas aizgādību īsteno māte un saskaņā ar vienošanās 3.punktu tēvs maksā mātei Ls 60,00 mēnesī. Saskaņā ar vienošanās 4.punktu šo summu tēvs katru mēnesi līdz 25.datumam pārskaita uz norādīto bankas kontu. Atbilstoši vienošanās 9.punktam vienošanās stājas spēkā ar dienu, kad šķirta laulība (12.lietas lapa).

Vienošanās stājusies spēkā ar 2012.gada 16.oktobri, kas apstiprinās ar lietas materiāliem pievienoto zvērinātas notāres 2012.gada 16.oktobra laulības šķiršanas apliecības kopiju (8.lietas lapa).

CL 1587.pantam, kas nosaka, ka *tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumu.*

Tiesa atzina, ka līgums rada saistību maksāt uzturlīdzekļus bērna uzturam.

Starp pusēm pastāv vienošanās par to, ka atbildētājam jāmaksā uzturlīdzekļi prasītājai dēla uzturam Ls 60,00 mēnesī, noslēgtais līgums ir tiesisks, tas nav apstrīdēts, ir spēkā esošs un izpildāms.

CL 1590.pantā noteikts, ka *katrai pusei ir pret otru prasības tiesība par līguma izpildīšanu.*

Pušu attiecības uzturlīdzekļu maksāšanas jautājumā dēla uzturam regulē 2012.gada 14.septembra vienošanās, kura atbildētājam ir jāpilda.

Tiesa atbilstoši CPL 5.panta sestajai daļai, *piemērojot tiesību normas, tiesa ņem vērā judikatūru.*

Augstākās tiesas Senāta Civillietu departaments 2007.gada 24.oktobra spriedumā lietā Nr.SKC-729 ir atzinis, ka uzturlīdzekļu maksāšanas pienākumu regulē likums, līdz ar to pušu labprātīga vienošanās rada uz likumu pamatotu saistību un vienošanās aktam, kas noslēgts starp pusēm, ir tiesiska nozīme un tas rada saistību, kas jāpilda atbilstoši Civillikuma 1587.pantam.

Prasītāja ir veikusi aprēķinu, norādot, ka atbildētājs nav veicis maksājumus no 2014.gada 26.augusta līdz 2014.gada 25.novembrim 256,11 *euro* (Ls 180) apmērā.

CL 1828.pantā noteikts, *ja izpildījuma laiks ir noteikts, parādniekam tas jāievēro, negaidot sevišķu kreditora atgādinājumu.*

Tiesa atzina, ka atbildētājam bija pienākums veikt maksājumus noteiktajos termiņos un prasītājai nebija pienākums atbildētājam šo pienākumu atgādināt.

Par laika periodu no 2014.gada 26.augusta līdz 2014.gada 25.novembrim atbildētājam bija pienākums samaksāt kopā Ls 180,00, kuras ekvivalents *euro*, saskaņā ar *Euro* ieviešanas kārtības likumu, pēc kursa 0,702804 Ls/EUR sastāda 256,11 *euro*.

Atbilstoši CL 1838.pantam, *ka samaksa izdarīta jāpierāda tam, kas to apgalvo.*

Atbildētājs nav apstrīdējis prasības summu un nav iesniedzis jebkādus pierādījumus par to, ka viņš ir samaksājis uzturlīdzekļus, saskaņā 2012.gada 14.septembrī noslēgto vienošanos par līdzdalību bērna uzturēšanā par laika periodu no 2014.gada 26.augusta līdz 2014.gada 25.novembrim.

Tiesa atzina, ka no atbildētāja prasītājas labā piedzenams uzturlīdzekļu parāds par laika periodu no 2014.gada 26.augusta līdz 2014.gada 25.novembrim 256,11 *euro* apmērā.

Prasītāja lūgusi piedzīt no atbildētāja ikmēneša uzturlīdzekļus ar tiesas spriedumu, norādot, ka atbildētājs naudu bērna uzturam nedod.

CL 177.pantā noteikts, ka *līdz pilngadības sasniegšanai [219.p.] bērns ir vecāku aizgādībā.*

CL 178.pantā noteikts, *ja vecāki dzīvo šķirti, vecāku kopīga aizgādība turpinās. Bērna aprūpi un uzraudzību īsteno tas no vecākiem, pie kura bērns dzīvo.*

Tiesa atzina, ka lietā nepastāv strīds par to, ka bērna aprūpi un uzraudzību īsteno prasītāja.

CL 179.pantā noteikts, ka *vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.*

Panta piektajā daļā noteikts, ka *minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.*

Starp pusēm pastāv vienošanās par to, ka atbildētājam jāmaksā uzturlīdzekļi prasītājai dēla uzturam Ls 60,00 apmērā, kuras ekvivalents *euro*, saskaņā ar *Euro* ieviešanas kārtības likumu, pēc kursa 0,702804 Ls/EUR sastāda 85,37 *euro* mēnesī, kas neatbilst uzturlīdzekļu apmēram, kas ar likumu noteikts kā minimāli nepieciešamais bērna uzturēšanai.

CPL 5.panta sestajā daļā noteikts, ka *piemērojot tiesību normas, tiesa ņem vērā judikatūru.*

Augstākās tiesas Senāta Civillietu departaments 2014.gada 30.septembra spriedumā lietā Nr.SKC-2407/201 ir atzinis, ka gadījumā, kad Civillikuma 179.pantā noteikto pienākumu vecāki vai viens no viņiem nepilda vispār vai neatbilstoši savam mantas stāvoklim, vai starp vecākiem notikušās vienošanās noteikumiem, prasību par uzturlīdzekļu piedziņu var celt tiesā. Ja prasība celta, lai aizstāvētu no likuma izrietošas bērnu tiesības saņemt uzturlīdzekļus no vecāka, nav nepieciešams apstrīdēt noslēgto vienošanos. Šāda vienošanās neliedz ar likumu pamatoto vecāka pienākumu par uzturlīdzekļu maksāšanu noteikt ar tiesas spriedumu.

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 6.panta pirmajā daļā noteikts, ka *tiesiskajās attiecībās, kas skar bērnu, bērna tiesības un intereses ir prioritāras.*

Tiesa atzina, ka prasītāja prasību par ikmēneša uzturlīdzekļu piedziņu ar tiesas spriedumu cēlusi nepilngadīgā bērna interesēs, kuram ir tiesības uz regulāru ikmēneša uztura saņemšanu no abiem vecākiem vismaz Ministru kabineta noteiktajā minimālo uzturlīdzekļu apmērā.

Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumos Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam", kuri izdoti saskaņā ar CL 179.panta piekto daļu, noteikts, ka katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus - katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai - 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai - 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 27.augusta noteikumiem Nr.665, minimālā mēneša darba alga no 2014.gada 01.janvāra valstī ir noteikta 320 *euro*, līdz ar ko minimālais uzturlīdzekļu apmērs, kas jānodrošina katram no vecākiem bērnam līdz 7 gadu vecumam ir 80 *euro* mēnesī, bet no bērna 7 gadu vecuma 96 *euro* mēnesī.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2014.gada 02.decembra noteikumiem Nr.734, minimālā mēneša darba alga no 2015.gada 01.janvāra valstī ir noteikta 360 *euro*, līdz ar ko minimālais uzturlīdzekļu apmērs no 2015.gada 01.janvāra, kas jānodrošina katram no vecākiem bērnam līdz 7 gadu vecumam ir 90 *euro* mēnesī katram bērnam, bet no bērnu 7 gadu vecuma 108 *euro* mēnesī katram bērnam.

Tiesa atzina, ka katra vecāka pienākums dot uzturlīdzekļus sava bērna uzturēšanai ir absolūts pienākums, kas noteikts ar likumu.

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmajā daļā noteikts, ka *bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte*.

Atbildētājs nav iesniedzis pierādījumus, ka maksā uzturlīdzekļus bērna uzturēšanas izdevumu segšanai prasītājai, kura aprūpē bērnu, regulāri un vismaz Ministru kabineta noteiktajā minimālajā apmērā.

Ņemot vērā, ka atbildētāja kā bērna tēva pienākums, atbilstoši CL 179.pantam, neatkarīgi no viņa spējām un mantas stāvokļa vai jebkādiem citiem apstākļiem ir nodrošināt sava bērna uzturēšanai uzturlīdzekļus vismaz Ministru kabineta noteiktajā minimālajā apmērā, uzturlīdzekļi no atbildētāja piedzenami apmērā, kāds noteikts ar Ministru kabineta noteikumiem par minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kā to lūgusi prasītāja.

Tiesa atzina, ka uzturlīdzekļi piedzenami no 2014.gada 26.novembra, jo par periodu līdz 2014.gada 25.novembrim prasītāja lūgusi piedzīt uzturlīdzekļu parādu, saskaņā ar 2012.gada 14.septembrī noslēgto vienošanos par līdzdalību bērna uzturēšanā. Minētais atbilst bērna interesēm un tiesu praksei (sk. Augstākās tiesas Senāta 2010.gada 27.janvāra spriedums lietā Nr.SKC- 254). Tiesa ņem vērā, ka lietā nav sniegti pierādījumi par uzturlīdzekļu maksājumu veikšanu pēc prasības celšanas. Uzturlīdzekļi piedzenami līdz bērna pilngadībai, t.i., kamēr bērns atrodas vecāku aizgādībā. Pēc pilngadības sasniegšanas persona pati realizē savas tiesības un pienākumus un vairs neatrodas vecāku aizgādībā, kas nozīmē, ka vecākam zūd tiesība saņemt uzturlīdzekļus bērna uzturam no otra vecāka.

CPL 33.pantā noteikts, ka *tiesas izdevumi ir valsts nodeva, kancelejas nodeva, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi.* CPL 39.panta pirmās daļas 5.punktā noteikts, ka *ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir ar prasības pieteikuma noraksta un tiesas pavēstu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi.*

Saskaņā ar CPL 43.panta pirmās daļas 3.punktu prasītāja ir atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas prasībā par uzturlīdzekļu piedziņu.

CPL 42.panta pirmajā daļā noteikts, *ja prasītājs bijis atbrīvots no tiesas izdevumu samaksas, tie piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos*.

Tiesa atzina, ka no atbildētāja par labu valstij ir piedzenami tiesas izdevumi- valsts nodeva 71,14 *euro* apmērā daļā par uzturlīdzekļu parāda piedziņu un 192,30 *euro* daļā par uzturlīdzekļu piedziņu (CPL 34.panta pirmās daļas 1.punkta a apakšpunkts), kopā 263,44 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi - izdevumi par prasības pieteikuma un pavēstu nosūtīšanu 6,12 *euro*.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 33., 34., 35., 39., 42., 74., 93., 189., 193., 204.[1], 250.[25]pantiem tiesa

n o s p r i e d a:

Prasību apmierināt pilnīgi.

Piedzīt no **/pers. B/**, personas kods /personas kods/, par labu **/pers. A/,** personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļu parādu saskaņā ar 2012.gada 14.septembra vienošanos dēla /pers. C/, dzimis /datums/, personas kods /personas kods/, uzturam par laika periodu no 2014.gada 26.augusta līdz 2014.gada 25.novembrim 256,11 *euro* (divi simti piecdesmit seši eiro un 11 centi) apmērā, nosakot atbildētājam termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

Piedzīt no **/pers. B/**, personas kods /personas kods/, par labu **/pers. A/,** personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus sākot no 2014.gada 26.novembra dēla **/pers. C/**, dzimis /datums/, personas kods /personas kods/**,** uzturam **9 6** ***euro*** (deviņdesmit seši eiro) mēnesī līdz 2014.gada 31.decembrim, bet sākot no 2015.gada 01.janvāra **108** ***euro*** (viens simts astoņi eiro) mēnesī, bet ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas mēnesī, līdz bērna pilngadībai.

Piedzīt no **/pers. B/**, personas kods /personas kods/, par labu valstij tiesas izdevumus – valsts nodevu 263,44 *euro* (divi simti sešdesmit trīs eiro un 44 centi), nosakot atbildētājam termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

Piedzīt no **/pers. B/**, personas kods /personas kods/, par labu valstij tiesas izdevumus – ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 6,12 *euro* (seši eiro un 12 centi), nosakot atbildētājam termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

Valsts nodeva iemaksājama: saņēmējs: Valsts kase; NMR 90000050138; Konta Nr. LV55TREL1060190911200; BIC kods TRELLV22; Valsts nodeva. Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi iemaksājami: saņēmējs: Tiesu administrācija Mūkusalas iela 41b, Rīga; NMR 90001672316; ar PVN apliekamās personas Nr. LV90001672316; saņēmēja iestāde: Valsts kase BIC kods TRELLV 22; Konta Nr. LV51TREL2190458019000; maksājuma mērķis-21499 atbildētāja vārds, uzvārds, juridiskas personas nosaukums). Maksājumus apliecinoši dokumenti sprieduma labprātīgas izpildes termiņā iesniedzami Bauskas rajona tiesas kancelejā, pretējā gadījumā tiesa nodos spriedumu par tiesas izdevumu piedziņu piespiedu izpildei zvērinātam tiesu izpildītājam.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Zemgales apgabaltiesā 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas datuma - 2015.gada 23.marta, apelācijas sūdzību iesniedzot Bauskas rajona tiesā.

Tiesnese I.Andžāne